

Έργο: «Εκπόνηση μελετών»

Δράση 3: Διακρίσεις και εμπόδια για τα άτομα με αναπηρία στην πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και μεταλυκειακή εκπαίδευση

Παραδοτέο 3Γ: Τελική Μελέτη

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

Ατζέντα ομάδων εστιασμένης συζήτησης

Συμμετέχοντες στις ομάδες εστιασμένης συζήτησης

Παρουσίαση ομάδων εστιασμένης συζήτησης

ΚΕΝΤΡΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ
ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΥ
ΔΙΚΑΙΟΥ

ΙΔΡΥΜΑ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗ ΚΑΙ ΔΗΜΗΤΡΗ ΤΣΑΤΣΟΥ

ΟΜΑΔΑ ΕΣΤΙΑΣΜΕΝΗΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ

Στο πλαίσιο της υλοποίησης της μελέτης «**Διακρίσεις και εμπόδια για τα άτομα με αναπηρία στην πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και μεταλυκειακή εκπαίδευση**»

Πέμπτη 25 Σεπτεμβρίου 2014
15:00 – 16:30

Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου,
Ακαδημίας 43, Αθήνα

Συντονισμός: Κώστας Στοφόρος - Επιστημονικός Συνεργάτης Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου

Θέματα συζήτησης

- ◆ Σύνομη παρουσίαση του Έργου
- ◆ Παρουσίαση βασικών ευρημάτων της έρευνας
- ◆ Ανοιχτή συζήτηση – Ανταλλαγή απόψεων

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Έργο: Εκπόνηση μελετών της Πράξης
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑ - ΑΠ 7 με κωδ. ΟΠΣ 277710
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑ - ΑΠ 8 με κωδ. ΟΠΣ 277711
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑ - ΑΠ 9 με κωδ. ΟΠΣ 277712
του Ε.Π. «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»

ΚΕΝΤΡΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ
ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΥ
ΔΙΚΑΙΟΥ

ΙΔΡΥΜΑ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗ ΚΑΙ ΔΗΜΗΤΡΗ ΤΣΑΤΣΟΥ

ΟΜΑΔΑ ΕΣΤΙΑΣΜΕΝΗΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ

Στο πλαίσιο της υλοποίησης της μελέτης «**Διακρίσεις και εμπόδια για τα άτομα με αναπηρία στην πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και μεταλυκειακή εκπαίδευση**»

Τρίτη 23 Σεπτεμβρίου 2014
10:00 – 11.30 πμ

Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου,
Ακαδημίας 43, Αθήνα

Συντονισμός: Κώστας Στοφόρος - Επιστημονικός Συνεργάτης Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου

Θέματα συζήτησης

- ◆ Σύντομη παρουσίαση του Έργου
- ◆ Παρουσίαση βασικών ευρημάτων της έρευνας
- ◆ Ανοιχτή συζήτηση – Ανταλλαγή απόψεων

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Έργο: Εκπόνηση μελετών της Πράξης
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑ - ΑΠ 7 με κωδ. ΟΠΣ 277710
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑ - ΑΠ 8 με κωδ. ΟΠΣ 277711
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑ - ΑΠ 9 με κωδ. ΟΠΣ 277712
του Ε.Π. «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»

Έργο «Εκπόνηση Μελετών»
Δράση 3 «Διακρίσεις και εμπόδια για τα άτομα με
αναπηρία στην πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και
μεταλυκειακή εκπαίδευση»

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΤΗΝ ΜΟΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΑΝΔΡΙΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ/ΤΟΠΟΣ: Τρίτη, 23 Σεπτεμβρίου, 10:00- 11.30 πμ, Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου

ΘΕΜΑ: Συζήτηση για τα βασικά αποτελέσματα της έρευνας στο πλαίσιο υλοποίησης της μελέτης

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ - ΦΟΡΕΑΣ/ΘΕΣΗ	ΥΠΟΓΡΑΦΗ	E-MAIL	ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
Κόκκου Ελένη	Πρόεδρος Συμβόλου Επίθειας Αντιπροβίου Αλμής 103w Α.Σ.		leoyssan4e yachou.gr	6979236037
Νεωνίδης Σαυλίδης	Αδελφός		gaki@yachou.com	6976973658
Τσιαν Γεωργία	Διευθύντρια 5ου Γυμνασίου Χαλκίδας		thejake@ windtools.gr	6919974547
Ποιτοπας Ζακλίν	Διευθύντρια Επίθειας Αντιπροβίου Αλμής 103w Α.Σ.			

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΙΑΙΟΤΗΤΑ - ΦΟΡΕΑΣ/ΘΕΣΗ	ΥΠΟΓΡΑΦΗ	E-MAIL	ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
Κωβίτης Στοιχόπουλος	Επιβιβατικός Συντηρητής ΚΕΕΣΑ		st.fouras@yahoo.com	6938413290
Κλωνίς Τριποδίου	Αν. Κολυμπής		mascyrtsidaks@gmail.com	6924916283
Αννέ Καλλιάνη	Υπ.β. Υποεπιπέδου Τεχνολογία Εργαστηρίου ΚΑΤ-ΕΚΑ		kelly.kallianou@hotmail.com	6977656672
Αγγελος Κοντογιάννης	Νοεσι.αα		agk@admoesig.gr	6948956892
Αποστολάκης Αθανάσιος	ΚΕΕΣΑ		centre@cecl.gr	2103623506

Έργο «Ερευναση Μελετών»
Απόφαση 3 «Διακρίσεις και εμπόδια για τα άτομα με αναπηρία στην πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και μεταλυκειακή εκπαίδευση»

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

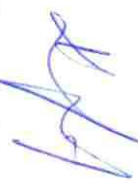
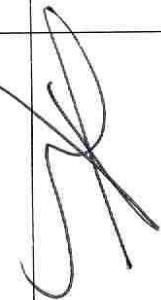
ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ/ΤΟΠΟΣ: Πέμπτη, 25 Σεπτεμβρίου, 15:00- 16.30 πμ, Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου

ΘΕΜΑ: Συζήτηση για τα βασικά αποτελέσματα της έρευνας στο πλαίσιο υλοποίησης της μελέτης

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ - ΘΡΟΕΑΣ/ΘΕΣΗ	ΥΠΟΓΡΑΦΗ	E-MAIL	ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΝΑΣΙΑΣ	ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΑ		christos.nasias@cecl.gr	210-9949854
ΓΙΑΝΝΕΤΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ	ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ Παιδαγωγός Τμήμα Έρευνας Διπλώσεως Δημόσιας Εκπαίδευσης		agannet@prim.edu. uaa.gr	210-6726701
ΔΑΚΟΤΟΥΛΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑ	ΣΧΟΛΙΑΣΤΡΙΑ ΞΥΜΒΟΥΛΟΣ Α/ΘΜΙΑΣ Εκπαίδευσης Αττικής		nasidakotou@ cecl.gr	6974- 601839
Βαγγελής Αυγουράς	Τ. Αναζητητής Ιατρού Αναπλ. Οπθ. Εθνικής Οφθαλμολογίας Τυφλών	B.A.	evangelou@cecl.gr	6978230631

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ - ΦΟΡΕΑΣ/ΘΕΣΗ	ΥΠΟΓΡΑΦΗ	E-MAIL	ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
Nektarios Panagourai	Seeneor		bletsak@ gmail.com	6936040530 210 8815057
Kassianos Panagouridis	Εκπ/κος Ειδικής Αγωγής (Ναυαρχία) Δ/νση 1000 Γόρως Αργολ.		porkassia@ gmail.com	6979776624 2107640969
Αριστεριδου Κληρονομη	ΚΕΣΑ		centre@cecl.gr	2103683506
Kiriakos Zografos	Συνεργιστής ΚΕΣΑ		stofaroz@yahoo.com	210 6080953

ΚΕΝΤΡΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ
ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΥ
ΔΙΚΑΙΟΥ

ΙΔΡΥΜΑ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗ ΚΑΙ ΔΗΜΗΤΡΗ ΤΣΑΤΣΟΥ

«Διακρίσεις και εμπόδια για τα άτομα με αναπηρία στην πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και μεταλυκειακή εκπαίδευση»

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

«τα άτομα με αναπηρίες έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν μέτρων που εξασφαλίζουν την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας»

άρθρο 21 παρ. 6 του Συντάγματος

Νόμος 3699/2008: «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες»:

- κατοχυρώνει τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης ατόμων με αναπηρία «ως αναπόσπαστο μέρος της υποχρεωτικής και δωρεάν δημόσιας παιδείας»
- προβλέπει την παροχή δωρεάν δημόσιας ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης στους αναπήρους όλων των ηλικιών και για όλα τα στάδια και τις εκπαιδευτικές βαθμίδες
- διασφαλίζει στους πολίτες με αναπηρία και διαπιστωμένες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες «ίσες ευκαιρίες για πλήρη συμμετοχή και συνεισφορά στην κοινωνία, ανεξάρτητη διαβίωση, οικονομική αυτάρκεια και αυτονομία, με πλήρη κατοχύρωση των δικαιωμάτων τους στη μόρφωση και στην κοινωνική και επαγγελματική ένταξη»

Η Έρευνα

- Το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου ανέλαβε την εκπόνηση μελέτης, για λογαριασμό της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία, με τίτλο «**Διακρίσεις και εμπόδια για τα άτομα με αναπηρία στην πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και μεταλυκειακή εκπαίδευση**»
- Στόχος της έρευνας ήταν να εντοπιστούν οι υφιστάμενες διακρίσεις και τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία στο πλαίσιο του γενικού εκπαιδευτικού συστήματος, σε επίπεδο πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και μεταλυκειακής εκπαίδευσης, αλλά και της ειδικής εκπαίδευσης. Εντοπίστηκαν ζητήματα και λειτουργικά προβλήματα που αφορούν στη λειτουργία των σχολείων, στην εκπαιδευτική νομοθεσία, στις υποδομές, στο εκπαιδευτικό υλικό, στην προσβασιμότητα.

Στοιχεία της έρευνας

- Διενεργήθηκε ποιοτική κοινωνική έρευνα με 70 εις βάθος συνεντεύξεις.
- Πραγματοποιήθηκαν συνολικά 49 συνεντεύξεις στην περιοχή της Αττικής, 8 στην περιοχή της Θεσσαλονίκης και 13 στην υπόλοιπη Ελλάδα
- Συνομιλήσαμε με 12 μαθητές –άτομα με αναπηρία (1 με κωφότητα, 2 με αυτισμό, 3 με τυφλότητα, 2 με πολλαπλές αναπηρίες, 2 προβλήματα κινητικότητας, 1 εγκεφαλική παράλυση, 1 μαθησιακές δυσκολίες),
- 43 γονείς παιδιών με αναπηρία (σε ορισμένες συνεντεύξεις μίλησαν από κοινού),
- 14 εκπαιδευτικούς και
- 8 στελέχη της εκπαίδευσης.

Κυριότερα Ευρήματα

- Τα άτομα με αναπηρία αντιμετωπίζουν πολλαπλά προβλήματα στην ομαλή ένταξη τους στην εκπαιδευτική διαδικασία.
- Ένα από τα βασικότερα προβλήματα αφορά στη γενικότερη κουλτούρα της ελληνικής κοινωνίας σε σχέση με τα άτομα με αναπηρία.
- Οι μαθητές με αναπηρία υφίστανται διακρίσεις, κατά πρώτο λόγο από συμμαθητές και γονείς συμμαθητών τους.
- *«... Το παιδί αντιμετωπίζει μόνιμως διακρίσεις στο σχολείο. Δεν έχει καθόλου φίλους, τον κοροϊδεύουν και τον αντιμετωπίζουν με πολύ άσχημο τρόπο. Και πρέπει συνεχώς να αποδεικνύει ότι είναι και έξυπνος. Ότι δεν έχει και άλλα προβλήματα εκτός από αυτά της όρασης. Γονείς, παιδιά και εκπαιδευτικοί ουσιαστικά το ωθούν στην απομόνωση...»*

Γονέας παιδιού με προβλήματα όρασης

- Πολλοί μαθητές με αναπηρία αντιμετωπίζουν τον κοινωνικό αποκλεισμό τόσο μέσα στο σχολείο όσο και εκτός.
- Αντιθέτως , πέραν κάποιων εξαιρέσεων, οι εκπαιδευτικοί όλων των βαθμίδων και ειδικοτήτων προσπαθούν να στηρίξουν τους μαθητές με αναπηρία.
- Οι εκπαιδευτικοί δεν είναι κατάλληλα εκπαιδευμένοι (όπως επισημαίνουν κι οι ίδιοι στις συνεντεύξεις τους) ούτε διαθέτουν το κατάλληλο υλικό ώστε να βοηθήσουν τους μαθητές με αναπηρία.

- Ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα, στο οποίο υπάρχουν μεγάλες ανισότητες μεταξύ περιοχών της χώρας, αφορά στην προσβασιμότητα των σχολείων όπου υπάρχουν μεγάλες ελλείψεις, οι οποίες σε ορισμένες περιπτώσεις καθιστούν σχεδόν αδύνατη την παρακολούθηση των μαθημάτων.

«... τα σχολεία δεν χτίζονται για να είναι προσβάσιμα. Ο Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων δεν έχει υιοθετήσει το «σχεδιάζοντας για όλους», λες και ο χώρος αυτός δεν πρόκειται να φιλοξενήσει άτομα με κάποια ιδιαιτερότητα στην σφαίρα των δυνατοτήτων του.... Αν ξεκινήσουμε από την κτιριακή υποδομή όλα τα σχολεία σε όλη την Ελλάδα είναι μη προσβάσιμα...»

στέλεχος εκπαίδευσης

- Προβλήματα υπάρχουν για τη μετακίνηση από και προς το σχολείο, με αποτέλεσμα να αναλαμβάνουν αυτό το ρόλο οι ίδιοι οι γονείς. Συχνά ο ένας από τους δυο γονείς μαθητών με αναπηρία είναι υποχρεωμένος να εγκαταλείψει την εργασία του για να μπορέσει να καλύψει τα κενά του εκπαιδευτικού συστήματος.
- Μεγάλες ελλείψεις υπάρχουν στο βοηθητικό προσωπικό το οποίο δεν επαρκεί για να καλύψει τις ανάγκες. Σε πολλές κρίσιμες ειδικότητες το κενό καλύπτεται από ωρομίσθιους και αναπληρωτές των οποίων όμως οι προσλήψεις καθυστερούν μέχρι και μήνες όπως σημείωσαν πολλοί γονείς και μαθητές.
- Ελλείψεις και καθυστερήσεις υπάρχουν και στην παράλληλη στήριξη. Οι προσλήψεις καθυστερούν και σε ορισμένες περιπτώσεις δεν γίνονται ποτέ

- Το εκπαιδευτικό υλικό –ειδικά μετά την πρωτοβάθμια εκπαίδευση- είναι από ελλιπές έως ανύπαρκτο
- δεν είναι προσαρμοσμένο στις ανάγκες μαθητών με αναπηρία
- δεν αξιοποιείται επαρκώς ούτε η σύγχρονη τεχνολογία που θα μπορούσε να βοηθήσει αποτελεσματικά τους μαθητές με αναπηρία

- Η λειτουργία ειδικών σχολείων από κάποιους συνομιλητές κρίνεται ως απαραίτητη, αλλά είναι πολλοί οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί που πιστεύουν ότι γενικά –σε ένα ευρύ φάσμα αναπηριών- θα πρέπει να εφαρμόζεται η συνεκπαίδευση προς όφελος τόσο των μαθητών με αναπηρία, όσο και των αρτιμελών.
- τα ειδικά σχολεία -όπου λειτουργούν- θεωρείται ότι προσφέρουν έργο αν και πολλοί γονείς επισημαίνουν την ανάγκη διεύρυνσης του ωραρίου και κάλυψης των κενών που υπάρχουν στο προσωπικό.

- Επισημαίνεται η ανάγκη μόνιμου προσωπικού. Σε περιπτώσεις –όπως αυτή των παιδιών με αυτισμό- υπάρχει η ανάγκη να τα παρακολουθεί και είναι κοντά τους το ίδιο πρόσωπο. Το ίδιο ισχύει και για παιδιά που χρειάζονται βοήθ. Οι συνεχείς αλλαγές δυσκολεύουν πολύ την προσαρμογή
- Τα άτομα με αναπηρία και ακόμη περισσότερο οι μαθητές χαρακτηρίστηκαν ως «αόρατα» για την ελληνική κοινωνία. Η συνεκπαίδευση ή έστω η συνύπαρξη σε διαλείμματα θα μπορούσε να βοηθήσει στην καταπολέμηση του αποκλεισμού και των στερεοτύπων.

- Μεγάλες καθυστερήσεις παρατηρούνται στα περισσότερα διαγνωστικά κέντρα (ΚΕΔΔΥ) λόγω ελλείψεως προσωπικού. Οι γνωματεύσεις αργούν μήνες να βγουν, με επιπτώσεις τόσο στην ομαλή φοίτηση, όσο και στην σωστή ενημέρωση των εκπαιδευτικών προκειμένου να αντιμετωπίσουν το κάθε παιδί ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες του.

- Όσο ανεβαίνει η εκπαιδευτική βαθμίδα τόσο περισσότερα εμπόδια υπάρχουν για την φοίτηση των μαθητών με αναπηρία και τόσο λιγότερες δυνατότητες προσφέρονται και από άποψη υλικοτεχνικής υποδομής
- Η Πολιτεία θεωρείται απύσχα και ό,τι θετικό βήμα έχει γίνει οφείλεται πρωτίστως σε δραστήριους γονείς που δίνουν καθημερινό αγώνα -ακόμη και για τα αυτονόητα- και στις οργανώσεις και συλλόγους των ατόμων με αναπηρία που έχουν αναλάβει σε πολλές περιπτώσεις να υποκαθιστούν την απουσία κρατικής μέριμνας

Ερωτήματα

- Υφίστανται διακρίσεις και εμπόδια για τα άτομα με αναπηρία στην πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και μεταλυκειακή εκπαίδευση;
- Ποια είναι τα σημαντικότερα προβλήματα και διακρίσεις;
- Πού οφείλονται κατά κύριο λόγο;
- Ποιες είναι οι λύσεις που προτείνετε για την εξάλειψή τους;